

Kontakt dla mediów:

Luiza Nowicka, PARP

e-mail: luiza_nowicka@parp.gov.pl

tel.: 880 524 959

Informacja prasowa

Warszawa, 30.03.2023 r.

W kierunku neutralności klimatycznej – od czego zacząć zmiany?

W świetle danych zmiana klimatu bezpośrednio dotyka i wpływa na życie około 3,5 mld osób na świecie. Na stan klimatu oddziałują, w głównej mierze, gospodarki krajów globalnej północy, w krajach rozwiniętych i rozwijających się. W reakcji na globalne zagrożenie dla środowiska naturalnego Komisja Europejska opublikowała program Europejski Zielony Ład (EZŁ), którego celem jest przekształcenie Unii Europejskiej w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę. Realizacja założeń EZŁ wiąże się z szeregiem wyzwań dla polskich przedsiębiorców. Jednocześnie stają oni przed ogromną szansą związaną z potencjałem rozwoju nowych technologii. Jak przygotować się na nową rzeczywistość gospodarczą i prawną?

„W kierunku neutralności klimatycznej. Przegląd wybranych inicjatyw, technologii i zjawisk społeczno-gospodarczych. Rekomendacje zmian” jest drugą odsłoną raportu opracowanego przez ekspertów Uniwersytetu SWPS, na potrzeby realizacji usługi infobrokeringu dla Krajowej Inteligentnej Specjalizacji (KIS), na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP). Jego celem jest charakterystyka wyzwań i działań związanych z ochroną klimatu, zmierzających do osiągnięcia stanu neutralności klimatycznej, czyli zrównoważonego bilansu emisji gazów cieplarnianych¹. Koncepcja neutralności klimatycznej – jako cel publiczny – została zdefiniowana w 2007 r. przez Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC). Efektem prac panelu ekspertów IPCC jest m.in. wniosek, że jeśli nie zwiększymy tempa redukcji emisji gazów cieplarnianych na Ziemi istnieje prawdopodobieństwo nieosiągnięcia celów neutralności klimatycznej, co może prowadzić do zaburzenia równowagi systemów na planecie i nieodwracalnych zmian środowiska.

Wzmoczone wysiłki w dążeniu do zahamowania zmiany klimatu, przyczyniają się do dynamicznego rozwoju technologicznego i wzrostu świadomości konsumentów, ale jednocześnie do powstawania niekorzystnych zjawisk, takich jak np. stosowanie technik *greenwashingowych*, głównie w marketingu (nieuczciwego wykorzystywania proekologicznych wartości w przekazach reklamowych). Dlatego konieczne jest jak najszybsze stworzenie warunków dla gospodarki mającej pozytywny wpływ na środowisko.

Ochrona klimatu nie ominie polskich przedsiębiorców

1 stycznia 2026 r. wszystkie firmy w Unii Europejskiej, w tym małe i średnie przedsiębiorstwa spełniające określone kryteria, staną przed obowiązkiem realizacji sprawozdań w zakresie zrównoważonego rozwoju, działań w obszarze ochrony środowiska, spraw społecznych i ładu

¹ https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/ar4_syr_full_report.pdf

korporacyjnego. To odpowiedni moment na przygotowanie się przez przedsiębiorców do audytów i podjęcie inicjatywy uwzględniającej wytyczne w kierunku zrównoważonego rozwoju w swojej firmie. Pomaga w tym Europejski Zielony Ład, który zawiera kryteria określające czy dana działalność lub inwestycja jest zrównoważona środowiskowo.

Wśród głównych założeń EZŁ znajdują się: redukcja emisji gazów cieplarnianych (do zerowego poziomu emisji netto w 2050 r.), oddzielenie wzrostu gospodarczego od zużywania zasobów naturalnych, a także zrównoważony rozwój poszczególnych regionów Unii Europejskiej. Działania legislacyjne uwzględniają dziesięć obszarów aktywności instytucji europejskich i współpracy z państwami członkowskimi. Cały program obejmuje łącznie 30 inicjatyw legislacyjnych, programów finansowych oraz kampanii społecznych.

Ponadto w listopadzie 2022 r. instytucje europejskie osiągnęły porozumienie w sprawie wprowadzenia nowych zasad sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju – dyrektywa CSRD². W jej myśl firmy będą musiały regularnie raportować informacje dotyczące strategii ochrony środowiska. Od stycznia 2024 r. nowe przepisy będą obowiązywać największe spółki, a od początku 2026 r. również małe i średnie przedsiębiorstwa oraz inne spółki notowane na giełdzie.

– 2023 rok to najwyższy czas, aby zastanowić się, jakie cele proekologiczne chcemy osiągnąć i w jaki sposób to zrobić. Przedsiębiorcy, znajdujący się w łańcuchach dostaw, powinni poznać oczekiwania swoich kontrahentów czy partnerów biznesowych, aby móc przygotować się do spełnienia wytycznych związanych z raportowaniem niefinansowym. Warto również pamiętać, że raportowanie jest odzwierciedleniem procesów, które mają miejsce w firmie i jej najbliższym otoczeniu – prawidłowe zmapowanie tych procesów i ich dostosowanie do oczekiwań rynku, pozwoli na wywiązanie się z nałożonych obowiązków, ale jednocześnie jest szansą na uzyskanie przewagi konkurencyjnej. Szykując się do nadchodzących zmian, przedsiębiorcy powinni przede wszystkim pamiętać, że w ochronie klimatu chodzi o wyższy cel. Konsekwencje tego, czy i jak mocno będziemy o niego walczyć, odczujemy wszyscy – powiedziała **Maja Wasilewska, ekspert w Departamencie Analiz i Strategii w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości**, która współuczestniczyła w powstawaniu raportu SWPS i PARP.

Najnowsze technologie dla klimatu

Inicjatywy Europejskiego Zielonego Ładu zbieżne są także z priorytetami polskiej strategii – Krajowa Inteligentna Specjalizacja (KIS). KIS to jednocześnie dziedziny uznane za priorytetowe dla rozwoju konkurencyjności i innowacyjności polskiej gospodarki. Wpływ unijnego programu na specjalizację KIS zawiera się w działaniach takich jak: finansowanie badań i innowacji w programie Horyzont Europa oraz krajowych i regionalnych programów polityki spójności UE, rozwijanie działań i technologii służących eliminowaniu zanieczyszczeń w środowisku naturalnym dla poszczególnych branż, a także priorytetowe wspieranie inwestycji w zrównoważony przemysł.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE, dyrektywę 2004/109/WE, dyrektywę 2006/43/WE oraz rozporządzenie (UE) nr 537/2014 w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju,

Jak wynika z raportu SWPS i PARP, wśród specjalizacji KIS znaleźć można przykłady wielu technologii, które mają istotny wpływ na klimat. Nowe rozwiązania widoczne są szczególnie w obszarach KIS 4 („Wysokosprawne, niskoemisyjne i zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii”) oraz KIS 5 i KIS 6 (dekarbonizacja sektorów budownictwa i transportu). Technologie, które namacalnie wspierają tworzenie zrównoważonej, naturalnie klimatycznej gospodarki, to przede wszystkim odnawialne źródła energii.

Rozwój technologii i inwestycje w odnawialne źródła energii zaliczane są do kluczowych działań w zakresie realizacji celów polityki energetyczno-klimatycznej, w tym dekarbonizacji gospodarki. Wśród najważniejszych możemy wymienić energetykę wiatrową na lądzie (ang. *onshore*), energetykę wiatrową na morzu (ang. *offshore*), wykorzystanie energii geotermalnej oraz energetykę słoneczną (m. in. technologia PV – fotowoltaika).

Pozostałe technologie dla klimatu to: nowe rozwiązania w obszarze ciepłownictwa (magazyny energii, pompy ciepła), technologie wodorowe, efektywność energetyczna budynków czy elektromobilność.

Szczegółowe rozwiązania o wskazanych wyżej technologiach zaprezentowane zostały we wspomnianym raporcie.

Greenwashing tylko dla chwilowych korzyści

Greenwashing, czyli marketing wykorzystujący pozorne działania proekologiczne, to zjawisko, którego firmy powinny się wystrzegać. Jest on jedną z przeszkód stojących na drodze do transformacji gospodarki w kierunku osiągnięcia neutralności klimatycznej. Brak transparentności na linii przedsiębiorca – konsument i wykorzystywanie aspektów ekologicznych w kierunku uzyskania korzyści biznesowych prowadzi do braku zaufania społeczeństwa do wdrażanych zmian w zakresie zrównoważonego rozwoju. Dalsze konsekwencje greenwashingu są w szerszej perspektywie szkodliwe dla wszystkich stron, bowiem konsumenci coraz częściej są świadomi nieodpowiednich praktyk w przekazach reklamowych, a przypadki nadużyć coraz częściej są przez nich nagłaśniane. Przydatnym narzędziem w kontroli komunikatów marketingowych może być „Sześć grzechów greenwashingu”, opracowanych przez organizację TerraChoice.

– Istotę i wagę problemu dostrzegła Komisja Europejska, która niedawno upubliczniła „Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie uzasadniania i przekazywania informacji na temat wyraźnych oświadczeń środowiskowych (dyrektywa w sprawie zielonych oświadczeń – Green Claims Directive) – dodaje Maja Wasilewska.

O raporcie

Raport „W kierunku neutralności klimatycznej. Przegląd wybranych inicjatyw, technologii i zjawisk społeczno-gospodarczych. Rekomendacje zmian” przygotowany został przez ekspertów Uniwersytetu SWPS na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach projektu pozakonkursowego pn. Monitoring Krajowej Inteligentnej Specjalizacji (Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, Poddziałanie 2.4.2). Projekt realizowany w partnerstwie Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

[Pełna treść raportu dostępna jest na stronie PARP.](#)